

Κρίση ταυτότητας, πρόβλημα ή ζητούμενο; (Παναγιώτης Σιαχάμης)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Όταν ο Erik Erikson κατά τον προηγούμενο αιώνα ανέπτυξε την περίφημη θεωρία της «κρίσης της ταυτότητας» η οποία πραγματεύεται ψυχολογικο-κοινωνικές συμπεριφορές, ενδεχομένως να μην είχε αναλογιστεί πως έναν αιώνα αργότερα οι θεωρίες του θα έβρισκαν τόση μεγάλη απήχηση στο σύγχρονο άνθρωπο.

Πηγή: *wikimedia commons*

Η κρίση ταυτότητας είναι ένα φαινόμενο το οποίο παρατηρείται κυρίως σε έφηβους οι οποίοι αδυνατούν να προσδιορίσουν το εγώ τους. Η πραγματικότητα αυτή έρχεται συχνά αντιμέτωπη με προβλήματα ψυχολογικής φύσης τα οποία αλληλεπιδρούν και στον κοινωνικό τους περίγυρο.

Σήμερα σε μία κοινωνία διαφορετική της εποχής του Erik Erikson στην οποία η διαπροσωπικότητα βάλλεται ποικιλοτρόπως, το φαινόμενο αυτό συναντάται όλο και συχνότερα.

Εύστοχα κανείς αντιλαμβάνεται πως η κρίση ταυτότητας σε πολλές περιπτώσεις παρατηρείται όχι μόνο σε εφηβικές ηλικίες αλλά και σε μεγαλύτερους ηλικιακά ανθρώπους.

Σε έναν κόσμο που υπέρτατη αξία θεωρείται το χρήμα και ο υλισμός, λογικό είναι ο καθένας να αποβλέπει στην κατάκτηση χρήματος και σε κάθε είδους

καλοπέραση ως ιδανικά επιτεύγματα του ανθρώπου, «αξίες» οι οποίες υιοθετούνται και από τις επόμενες γενιές.

Στην προσπάθεια αυτή ο εγωισμός και ο εγωκεντρισμός καθίστανται σύμμαχοι και ως εκ τούτου ο άνθρωπος διαρκώς συλλογίζεται πράγματα γύρω από τον εαυτό του για τα οποία πολλές φορές και ο ίδιος είτε δεν τα αποδέχεται, είτε φοβάται να ερευνήσει το μέσα του και στρουθοκαμηλίζει.

Αυτή η διαρκής εσωτερική μάχη προσδιορισμού του εαυτού του, το ποιος δηλαδή είναι και το τι θα θέλει να είναι, αντηχεί στην οικογένεια, στους φίλους και κατ' επέκταση στον κοινωνικό περίγυρο ο οποίος γίνεται δέκτης των εναλλασσόμενων συμπεριφορών του.

Συχνό επίσης φαινόμενο αποτελεί πως πολλές φορές ιδανικά και πρότυπα τα οποία προβάλλει η κοινωνία έρχονται αντιμέτωπα με αυτά που ο καθένας θα επιθυμούσε για τον εαυτό του. Κάθε άνθρωπος εσωτερικά έχει την τάση να μην συμβιβάζεται με τα δεδομένα-στάτους (παρατηρείται έντονα στην εφηβεία) με αυτά τα οποία η κοινωνία προβάλλει και αυτό διότι προσπαθεί μέσα από την κατάρριψή τους να βιώσει την ελευθερία. Το πρόβλημα όμως έρχεται όταν και ο ίδιος δεν κατέχει το «γνῶθι σαυτόν», όταν η αβεβαιότητα δηλαδή τον διακατέχει δίχως να γνωρίζει πραγματικά τον εαυτό του.

Το όλο θέμα πέρα από ψυχο-κοινωνιολογικής προσέγγισης άπτεται και θεολογικής. Το εν λόγω άρθρο όμως δεν έχει σκοπό την θεολογική ανάλυση του θέματος. Παρόλα αυτά θα αρκεστούμε στην διαπίστωση πως από το ζήτημα αυτό λείπει η πνευματική διάσταση. Εάν οι διαχρονικές αξίες του Ευαγγελίου γίνονταν αντιληπτές από τον σύγχρονο άνθρωπο και αν δεν υπήρχε η προκατάληψη, αναντίρρηση οι διαπροσωπικές σχέσεις θα γίνονταν διαφορετικές, τα κοινωνικά προβλήματα θα περιορίζονταν και ίσως τότε ο άνθρωπος να βίωνε την περιπόθητη ελευθερία καθώς και την ψυχική και πνευματική πληρότητα.

Παρατηρώντας πάντως κανείς την κρίση ταυτότητας από θετική πλευρά, θα ανακάλυπτε πως η φάση αυτή θα μπορούσε να λειτουργήσει σε έναν άνθρωπο που την διανύει θετικά, καθώς μέσα από την διαδικασία της εσωτερικής ανασκόπησης και της πνευματικής αναζήτησης ίσως κατάφερνε να γνωρίσει τελικά τον εαυτό του πραγματικά, πράγμα το οποίο αναστέλλει την ανασφάλεια και την φαυλότητα του τι πραγματικά αναζητά κανείς στη ζωή του.